

Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (tretia komora)

z 1. marca 2018*

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania – Smernica 2006/123/ES – Služby na vnútornom trhu – Vnútroštátna právna úprava obmedzujúca právo na maloobchodný predaj, používanie a podávanie veterinárnych liekov, prípravkov proti parazitom a biologických výrobkov na veterinárnych lekároch – Sloboda usadiť sa – Požiadavka, aby veterinárni lekári boli jedinými alebo väčšinovými vlastníckmi zariadení, v ktorých sa uskutočňuje maloobchodný predaj veterinárnych liekov – Ochrana verejného zdravia – Proporcionalita“

Vo veci C-297/16,

ktorej predmetom je návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 267 ZFEÚ, podaný rozhodnutím Curtea de Apel București (Odvolací súd Bukurešť, Rumunsko) z 1. marca 2016 a doručený Súdnemu dvoru 25. mája 2016, ktorý súvisí s konaním:

Colegiul Medicilor Veterinari din România (CMVRO)

proti

Autoritatea Națională Sanitară Veterinară și pentru Siguranța Alimentelor,

za účasti:

Asociația Națională a Distribuitorilor de Produse de Uz Veterinar din România,

SÚDNY DVOR (tretia komora),

v zložení: predseda tretej komory L. Bay Larsen, sudcovia J. Malenovský (spravodajca), M. Safjan, D. Šváby a M. Vilaras,

generálny advokát: N. Wahl,

tajomník: I. Illéssy, referent,

so zreteľom na písomnú časť konania a po pojednávaní z 28. júna 2017,

so zreteľom na pripomienky, ktoré predložili:

- Colegiul Medicilor Veterinari din România (CMVRO), v zastúpení: R.-I Ciocaniu, avocat,
- Asociația Națională a Distribuitorilor de Produse de Uz Veterinar din România, v zastúpení: L. Gabor a C.V. Toma, avocat,

* Jazyk konania: rumunčina.

- rumunská vláda, v zastúpení: R.-H. Radu, A. Wellman a L. Lițu, splnomocnení zástupcovia,
- Európska komisia, v zastúpení: L. Nicolae, H. Tserepa-Lacombe a L. Malferrari, splnomocnení zástupcovia,

po vypočutí návrhov generálneho advokáta na pojednávaní 21. septembra 2017,

vyhlásil tento

Rozsudok

- 1 Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka výkladu článku 15 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2006/123/ES z 12. decembra 2006 o službách na vnútornom trhu (Ú. v. EÚ L 376, 2006, s. 36) a článku 63 ods. 1 ZFEÚ.
- 2 Tento návrh bol podaný v rámci sporu medzi Colegiul Medicilor Veterinari din România (CMVRO) (Rumunská komora veterinárnych lekárov) a Autoritatea Națională Sanitară Veterinară și pentru Siguranța Alimentelor (Národný orgán veterinárneho zdravia a potravinovej bezpečnosti, Rumunsko, ďalej len „Orgán veterinárneho zdravia a potravinovej bezpečnosti“), ktorý podporuje Asociația de Produse Distribuitorilor Națională de Uz Veterinar din România (Národná asociácia distribútorov veterinárnych výrobkov v Rumunsku, ďalej len „Asociácia distribútorov veterinárnych výrobkov“), ktorého predmetom je návrh na zrušenie výnosu Orgánu veterinárneho zdravia a potravinovej bezpečnosti, prijatím ktorého sa podľa CMVRO zrušila požiadavka, aby základné imanie zariadení, v ktorých sa uskutočňuje maloobchodný predaj veterinárnych liekov, bolo vo výlučnom vlastníctve veterinárnych lekárov.

Právny rámec

Právo Únie

Smernica 2006/123

- 3 Odôvodnenie 22 smernice 2006/123 znie:

„Vyňatie zdravotnej starostlivosti z rozsahu pôsobnosti tejto smernice by malo zahŕňať zdravotné a farmaceutické služby, ktoré poskytuje zdravotnícky personál pacientom pri posudzovaní, udržiavaní a obnovovaní ich zdravotného stavu, keď sú tieto činnosti vyhradené pre regulované zdravotnícke povolanie v členskom štáte, v ktorom sú služby poskytované.“

- 4 Článok 2 tejto smernice s názvom „Rozsah pôsobnosti“ vo svojom odseku 2 stanovuje:

„Táto smernica sa nevzťahuje na tieto činnosti:

...

- f) služby zdravotnej starostlivosti bez ohľadu na to, či sú poskytované v rámci zdravotníckych zariadení, a bez ohľadu na spôsob ich organizácie a financovania na vnútroštátnej úrovni alebo ich verejný či súkromný charakter;

...“

5 Článok 3 uvedenej smernice s názvom „Vzťah k iným ustanoveniam práva Spoločenstva“ stanovuje:

„1. Ak existuje rozpor medzi ustanoveniami tejto smernice a ustanovením iného aktu Spoločenstva, ktorý upravuje osobitné aspekty prístupu k činnosti v oblasti služieb alebo jej výkonu v osobitných oblastiach alebo v osobitných povoleniach, má ustanovenie iného aktu Spoločenstva prednosť a uplatňuje sa na tieto osobitné oblasti alebo povolenia.

...

3. Členské štáty uplatňujú ustanovenia tejto smernice v súlade s pravidlami zmluvy, ktoré sa týkajú práva usadiť sa a voľného pohybu služieb.“

6 Kapitola III smernice 2006/123 je nazvaná „Sloboda poskytovateľov usadiť sa“. Táto kapitola obsahuje oddiel 2, nazvaný „Zakázané požiadavky alebo požiadavky podliehajúce hodnoteniu“, v ktorom sa nachádzajú články 14 a 15.

7 Článok 15 uvedenej smernice, nazvaný „Požiadavky podliehajúce hodnoteniu“, znie:

„1. Členské štáty skúmajú, či sa podľa ich právnych systémov uplatňujú niektoré z požiadaviek uvedených v odseku 2, a zabezpečujú, aby všetky takéto požiadavky boli zlučiteľné s podmienkami ustanovenými v odseku 3. Členské štáty prispôbia zákony, iné právne predpisy a správne opatrenia tak, aby boli zlučiteľné s týmito podmienkami.

2. Členské štáty skúmajú, či ich právne systémy podmieňujú prístup k činnosti v oblasti služieb alebo jej vykonávanie splnením niektorej z týchto nediskriminačných požiadaviek:

...

c) požiadavky, ktoré sa týkajú držby podielov/akcií v spoločnosti;

d) požiadavky iné ako tie, ktoré sa týkajú záležitostí, na ktoré sa vzťahuje smernica [Európskeho parlamentu a Rady] 2005/36/ES [zo 7. septembra 2005 o uznávaní odborných kvalifikácií (Ú. v. EÚ L 255, 2005, s. 22)] alebo ktoré sú ustanovené v iných nástrojoch Spoločenstva, ktoré vyhradzujú prístup k predmetnej činnosti v oblasti služieb pre konkrétnych poskytovateľov na základe osobitnej povahy tejto činnosti

...

3. Členské štáty overujú, že požiadavky uvedené v odseku 2 spĺňajú tieto podmienky:

a) nediskriminácia: požiadavky nesmú byť priamo ani nepriamo diskriminačné vzhľadom na štátnu príslušnosť, alebo v prípade spoločností, vzhľadom na umiestnenie ich sídla;

b) nevyhnutnosť: požiadavky musia byť opodstatnené závažným dôvodom týkajúcim sa verejného záujmu [naliehavými dôvodmi všeobecného záujmu – *neoficiálny preklad*];

c) proporционаlita: požiadavky musia slúžiť na zabezpečenie dosiahnutia sledovaného cieľa; nesmú prekročiť rámec nevyhnutný na dosiahnutie tohto cieľa; a nesmie byť možné nahradiť tieto požiadavky inými menej obmedzujúcimi opatreniami, ktorými sa dosiahnu rovnaké výsledky.

...“

Smernica 2001/82/ES

- 8 Článok 66 ods. 1 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2001/82/ES zo 6. novembra 2001, ktorým sa ustanovuje Zákonník spoločenstva o veterinárnych liekoch (Ú. v. ES L 311, 2001, s. 1; Mim. vyd. 13/027, s. 3), zmenenej nariadením Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 596/2009 z 18. júna 2009 (Ú. v. EÚ L 188, 2009, s. 14) (ďalej len „smernica 2001/82“), stanovuje:

„Členské štáty vykonajú všetky vhodné opatrenia na zabezpečenie toho, aby maloobchodné dodávky veterinárnych liekov vykonávali výhradne osoby, ktoré majú vykonávanie takýchto operácie povolené právnymi predpismi príslušného členského štátu.“

- 9 Článok 67 tejto smernice stanovuje:

„Bez toho, aby boli dotknuté striktnejšie pravidlá Spoločenstva alebo národné pravidlá týkajúce sa výdaja veterinárnych liekov a zabezpečenia ochrany zdravia ľudí a zvierat, veterinárny predpis sa vyžaduje na výdaj týchto veterinárnych liekov verejnosti:

...“

- 10 Podľa článku 68 ods. 1 uvedenej smernice:

„Členské štáty vykonajú všetky opatrenia potrebné na zabezpečenie toho, aby veterinárne lieky alebo látky, ktoré možno použiť ako veterinárne lieky, ktoré majú anabolické, protiinfekčné, protiparazitické, protizápalové, hormonálne alebo psychotropné vlastnosti, mohli držať alebo zaobchádzať s nimi výhradne osoby, ktoré sú na to oprávnené platnými vnútroštátnymi právnymi predpismi.“

- 11 Článok 69 prvý odsek tejto istej smernice stanovuje:

„Členské štáty zabezpečia, aby vlastníci alebo ošetrovatelia zvierat určených na výrobu potravín predložili dôkaz o zakúpení, držbe alebo podávaní veterinárnych liekov týmto zvieratám v priebehu piatich rokov po ich podaní, vrátane prípadu, keď bolo zviera porazené v priebehu päťročného obdobia.“

Smernica 2005/36

- 12 Článok 38 ods. 3 smernice 2005/36, zmenenej smernicou 2013/55/ES Európskeho parlamentu a Rady z 20. novembra 2013 (Ú. v. EÚ L 354, 2013, s. 132) (ďalej len „smernica 2005/36“), stanovuje:

„Odborná príprava veterinárneho lekára poskytuje záruku, že príslušná osoba získala tieto znalosti a zručnosti:

- a) primerané znalosti vied, o ktoré sa opierajú činnosti veterinárneho lekára, a právnych predpisov Únie súvisiacich s týmito činnosťami;

...“

Rumunské právo

Zákon č. 160/1998

- 13 § 2 ods. 1 legea nr. 160/1998 pentru organizarea și exercitarea profesiei de medic veterinar (zákon č. 160/1998 o organizării a výkone povolania veterinárneho lekára, *Monitorul Oficial al României*, časť I, č. 289 zo 6. augusta 1998, ako bol opätovne uverejnený v *Monitorul Oficial al României*, časť I, č. 433 z 23. mája 2005, ďalej len „zákon č. 160/1998“), stanovuje:

„Povolanie veterinárneho lekára môže vykonávať v Rumunsku akákoľvek fyzická osoba, ktorá je rumunským štátnym príslušníkom, držiteľom diplomu z odboru veterinárneho lekárstva v súlade so zákonom, ako aj štátni príslušníci členských štátov Európskej únie,... ktorí sú držiteľmi diplomu z odboru veterinárneho lekárstva, osvedčenia alebo iného dokladu, ktorý vydalo vzdelávacie zariadenie v týchto štátoch a ktorý preukazuje túto kvalifikáciu v súlade so zákonom.“

- 14 § 4 tohto zákona stanovuje:

„Veterinári lekári majú výhradné právo v nasledujúcich oblastiach:

...

- i) pokiaľ ide o maloobchodný predaj a používanie biologických výrobkov, prípravkov proti parazitom na osobitné účely a veterinárnych liekov

...“

- 15 Podľa § 16 uvedeného zákona:

„1. Členstvo v [CMVRO] je možné udeliť každému veterinárnemu lekárovi, ktorý je štátnym príslušníkom Rumunska alebo členského štátu Európskej únie,... ktorý:

- a) v súlade so zákonom vykonáva povolanie veterinárneho lekára v Rumunsku podľa § 2 uvedeného zákona;
- b) je bezúhonný v súlade s platnými právnymi predpismi;
- c) je zdravotne spôsobilý vykonávať povolanie veterinárneho lekára.

2. Členstvo v [CMVRO] je povinné na výkon povolania veterinárneho lekára.“

- 16 § 39 toho istého zákona znie takto:

„[CMVRO]... v spolupráci s [Orgánom veterinárneho zdravia a potravinovej bezpečnosti] vypracuje nariadenie, ktoré stanoví úlohy a právomoci nezávislých veterinárnych lekárov, ako aj plnenie určitých verejných úloh.“

Štatút veterinárnych lekárov

- 17 Článok 1 Štatútu veterinárnych lekárov, prijatého rozhodnutím Komory veterinárnych lekárov č. 3/2013 (*Monitorul Oficial al României*, časť I, č. 676 zo 16. septembra 2014, ďalej len „Štatút veterinárnych lekárov“), stanovuje:

„Na účely tohto štatútu:

...

- m) jednotný register veterinárnych zariadení, ktoré majú alebo nemajú právnu subjektivitu – úradný a verejný dokument, ktorý vedie [CMVRO]..., ktorý obsahuje:

– ...

- veterinárne lekárne a veterinárne farmaceutické predajne, ktorých imanie je vo výlučnom vlastníctve veterinárnych lekárov alebo bolo nadobudnuté iným spôsobom v nadväznosti na neskoršie legislatívne zmeny,

...“

- 18 Článok 37 ods. 1 Štatútu veterinárnych lekárov stanovuje:

„Pri maloobchodnom predaji veterinárnych liekov konajú veterinárni lekári s oprávnením na výkon povolania výlučne ako právnické osoby... a vykonávajú svoju činnosť v týchto schválených veterinárnych zariadeniach:

- a) veterinárne farmaceutické predajne;

- b) veterinárne lekárne;

...“

- 19 Podľa článku 38 ods. 3 a 4 tohto štatútu:

„3. Veterinárne lieky, prípravky proti parazitom a biologické výrobky na veterinárne použitie môžu používať a podávať len veterinárni lekári, ktorí vlastníka veterinárne zariadenia poskytujúce služby veterinárnej starostlivosti alebo poradenstva, alebo sú zamestnancami takéhoto zariadenia...“

4. Odchylné od odseku 3 môžu vlastníci zvierat podávať veterinárne lieky predpísané a odporúčené veterinárnym lekárom, ktorý má platné oprávnenie, ktoré osvedčuje jeho oprávnenie na výkon povolania, avšak s výnimkou injekčného podania lieku.“

Veterinárny sanitárny poriadok

- 20 Orgán veterinárneho zdravia a potravinovej bezpečnosti prijal ordinul nr. 83/2014 pentru aprobarea Normei sanitare veterinare privind condițiile de organizare și funcționare a unităților farmaceutice veterinare, precum și procedura de înregistrare sanitară veterinară/autorizare sanitară veterinară a unităților și activităților din domeniul farmaceutic veterinar (obežník č. 83/2014 o schválení veterinárneho sanitárneho poriadku týkajúceho sa podmienok organizácie a prevádzkovania veterinárnych farmaceutických zariadení, ako aj konania o registrácii veterinárnych zariadení alebo

o povolení na prevádzkovanie veterinárneho zariadenia a výkonu činností vo veterinárnom farmaceutickom odvetví, *Monitorul Oficial al României*, časť I, č. 541 z 22. júla 2014) v znení neskorších zmien (ďalej len „Veterinárny sanitárny poriadok“).

21 Článok 1 Veterinárneho sanitárneho poriadku stanovuje:

„Tento Veterinárny sanitárny poriadok upravuje podmienky organizácie a prevádzkovania veterinárnych farmaceutických zariadení a konanie o registrácii veterinárnych zariadení alebo o povolení na prevádzkovanie veterinárneho zariadenia a výkon činností vo veterinárnom farmaceutickom odvetví.“

22 Článok 3 tohto poriadku stanovuje:

„Na účely tohto Veterinárneho sanitárneho poriadku:

a) veterinárna lekáreň je veterinárne farmaceutické zariadenie, ktoré vlastní a predáva veterinárne lieky,... a iné veterinárne výrobky...;

...

h) veterinárna farmaceutická predajňa je veterinárne farmaceutické zariadenie, ktorého činnosť spočíva v maloobchode obmedzenom na veterinárne lieky bez lekárskeho predpisu, iné veterinárne výrobky...;

...“

23 Článok 11 uvedeného poriadku stanovuje:

„Odborný personál veterinárnej lekárne sa skladá z:

a) personálu s vyšším odborným vzdelaním v odbore veterinárneho lekárstva;

b) personálu so stredným odborným vzdelaním v odbore veterinárneho lekárstva, humánnej medicíny, farmaceutiky, chémie, biológie;

c) administratívneho personálu.“

24 Článok 12 ods. 2 a 3 toho istého poriadku uvádza:

„2. Prevádzkovanie veterinárnej lekárne predpokladá prítomnosť veterinárneho lekára, ktorý je držiteľom oprávnenia na výkon povolania vydaného [CMVRO].

3. Predaj veterinárnych liekov môže veterinárna lekáreň vykonávať iba maloobchodným spôsobom a s personálom podľa článku 11 písm. a) a b).“

25 Článok 23 Veterinárneho sanitárneho poriadku stanovuje, že na veterinárne farmaceutické predajne sa uplatňujú pravidlá analogické s pravidlami stanovenými v článku 11 a článku 12 ods. 2 tohto poriadku.

Obežník č. 31/2015

- 26 Obežníkom č. 31/2015 z 26. marca 2015, ktorým sa mení a dopĺňa Veterinárny sanitárny poriadok prijatý obežníkom Úradu pre veterinárnu starostlivosť a bezpečnosť potravín č. 83/2014 (*Monitorul Oficial al României*, č. 235 zo 7. apríla 2015, ďalej len „obežník č. 31/2015“), Úrad pre veterinárnu starostlivosť a bezpečnosť potravín zrušil ustanovenia článku 43 písm. j) a článku 51 písm. g) uvedeného poriadku.
- 27 Tieto články v podstate stanovovali, že na účely získania povolenia na prevádzkovanie veterinárnych lekární a veterinárnych farmaceutických predajní musí právny zástupca subjektu predložiť Úradu pre veterinárnu starostlivosť a bezpečnosť potravín kópiu osvedčenia o registrácii v jednotnom registri veterinárnych zariadení, ktoré majú alebo nemajú právnu subjektivitu.

Spor vo veci samej a prejudiciálne otázky

- 28 CMVRO podala na vnútroštátny súd, ktorý podal návrh na začatie prejudiciálneho konania, žalobu, ktorou sa domáhala zrušenia obežníka č. 31/2015.
- 29 Na podporu svojej žaloby komora najmä uvádza, že uvedený obežník porušuje § 4 písm. i) zákona č. 160/1998, ktorý stanovuje výhradné právo veterinárnych lekárov na maloobchodný predaj a používanie biologických výrobkov, prípravkov proti parazitom na osobitné účely a veterinárnych liekov. Takáto výlučnosť predpokladá rozhodovaciu právomoc veterinárnych lekárov, ktorá môže byť účinne uplatňovaná, len ak sú veterinárne lekárne a veterinárne farmaceutické predajne vo výlučnom alebo aspoň vo väčšinovom vlastníctve registrovaných veterinárnych lekárov. Práve z tohto dôvodu Štatút veterinárnych lekárov stanovuje, že len lekárne alebo farmaceutické predajne, ktorých výlučnými vlastníkmi sú veterinárni lekári, môžu byť zapísané do jednotného registra veterinárnych zariadení. Keďže povinnosť predložiť osvedčenie o zápise do tohto registra bola obežníkom č. 31/2015 Úradu pre veterinárnu starostlivosť a bezpečnosť potravín zrušená, dodržanie tejto požiadavky týkajúcej sa vlastníctva základného imania nebude zaručené.
- 30 Úrad pre veterinárnu starostlivosť a bezpečnosť potravín tvrdí, že zrušenie povinnosti predložiť osvedčenie o zápise do jednotného registra veterinárnych zariadení bolo nevyhnutné, lebo tieto ustanovenia neboli v súlade so smernicou 2006/123 a podľa vyjadrenia Consiliul Concurenței (Rada pre hospodársku súťaž, Rumunsko) mohli obmedziť hospodársku súťaž na trhu maloobchodného predaja veterinárnych výrobkov.
- 31 Asociácia distribútorov veterinárnych výrobkov, ktorá vstúpila do konania ako vedľajší účastník konania na podporu Úradu pre veterinárnu starostlivosť a bezpečnosť potravín, spochybňuje výklad článku 4 písm. i) zákona č. 160/1998 navrhovaný CMVRO, podľa ktorého výlučná právomoc veterinárnych lekárov, pokiaľ ide o používanie určitých výrobkov, neporušuje právo spotrebiteľov získavať a vlastníť veterinárne lieky, ktoré články 67 a 69 smernice 2001/82 priznávajú vlastníkom a držiteľom zvierat.
- 32 Vnútroštátny súd uvádza, že Európska komisia adresovala Rumunsku žiadosť o informácie v súvislosti s prípadným porušením práva Únie z dôvodu jeho vnútroštátnej právnej úpravy uplatniteľnej na veterinárne lekárne, a konkrétne požiadaviek týkajúcich sa vlastníctva základného imania. Okrem toho sa tento súd domnieva, že hoci sa Súdny dvor už vyjadril k povolaniam alebo činnostiam, ktoré sú podobné ako povolanie veterinárneho lekára alebo činnosť spočívajúca v predaji a používaní veterinárnych liekov, situácia veterinárnych lekárov vykazuje určité zvláštnosti, ktoré by mohli odôvodňovať iné riešenie.

33 Za týchto podmienok Curtea de Apel București (Odvolací súd Bukurešť, Rumunsko) rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru nasledujúce prejudiciálne otázky:

- „1. Bráni právo Európskej únie vnútroštátnej právnej úprave, ktorá stanovuje výhradné právo veterinárneho lekára na predaj v rámci maloobchodu a používania biologických výrobkov, prípravkov proti parazitom na osobitné účely a veterinárnych liekov?
2. Ak je takéto výhradné právo zlučiteľné s právom Európskej únie, bráni právo Európskej únie tomu, aby sa takéto výhradné právo vzťahovalo aj na zariadenia, v ktorých sa takýto predaj uskutočňuje, v tom zmysle, že tieto zariadenia musí vlastniť prevažne alebo výlučne jeden alebo viacerí veterinárni lekári?“

O prípustnosti návrhu na začatie prejudiciálneho konania

- 34 Asociácia distribútorov veterinárnych výrobkov tvrdí, že prejedávaný návrh na začatie prejudiciálneho konania je neprípustný, lebo znenie otázok neuvádza právny predpis alebo predpisy Únie, ktorých výklad sa žiada.
- 35 V tejto súvislosti treba pripomenúť, že medzi podmienkami, ktoré musí podľa článku 94 Rokovacieho poriadku Súdneho dvora spĺňať návrh na začatie prejudiciálneho konania, patrí podľa písmena c) tohto článku uvedenie dôvodov, pre ktoré sa vnútroštátny súd rozhodol položiť otázku o výklade alebo platnosti určitých ustanovení práva Únie, ako aj súvislosti, ktoré vnútroštátny súd vidí medzi týmito ustanoveniami a svojou právnou úpravou uplatniteľnou vo vnútroštátnom konaní.
- 36 V prejednávanej veci vnútroštátny súd uvádza, že aj keď sa Súdny dvor už vo svojej judikatúre vyjadril k činnostiam, ktoré sú podobné ako činnosti predávať a používať veterinárne lieky, vec, o ktorej rozhoduje, vykazuje určité špecifiká, ktoré v súčasnosti neumožňujú uplatniť judikatúru Súdneho dvora, ktorá spresňuje dôsledky slobody usadiť sa vo vzťahu k týmto činnostiam. V dôsledku toho vnútroštátny súd považuje za potrebné obrátiť sa vo veci samej na Súdny dvor, pretože jeden z dôvodov neplatnosti, ktoré boli pred ním uplatnené, možno prijať len v prípade, že výlučné právo na maloobchodný predaj a používanie biologických výrobkov, prípravkov proti parazitom na osobitné účely a veterinárnych liekov nie je v rozpore so slobodou usadiť sa.
- 37 Keďže vnútroštátny súd dostatočne uviedol dôvody, ktoré ho viedli k tomu, že si kladie otázky týkajúce sa výkladu určitých ustanovení práva Únie, ako aj súvislostí, ktorú vidí medzi týmito ustanoveniami a právnou úpravou uplatniteľnou vo veci samej, treba uvedený návrh na začatie prejudiciálneho konania vyhlásiť za prípustný.

O prejudiciálnych otázkach

Úvodné pripomienky

- 38 Na úvod treba uviesť, že vo veci samej má vnútroštátny súd uplatniť vnútroštátnu právnú úpravu, ktorej predmetom je trvalý výkon maloobchodného predaja a používania biologických výrobkov, prípravkov proti parazitom na osobitné účely a veterinárnych liekov a na ktorý sa v zásade môže vzťahovať kapitola 3 smernice 2006/123 týkajúca sa slobody usadiť.
- 39 Je pravda, že z článku 2 ods. 2 písm. f) smernice 2006/123 vyplýva, že „služby zdravotnej starostlivosti“ sú výslovne vyňaté z pôsobnosti tejto smernice. Podľa odôvodnenia 22 tejto smernice sa však pod službami, ktorých sa týka toto vylúčenie, rozumejú služby, ktoré „poskytuje zdravotnícky personál pacientom pri posudzovaní, udržiavaní alebo obnovovaní ich zdravotného stavu“, čo znamená, že sú poskytované ľuďom.

- 40 Hoci maloobchodný predaj a používanie biologických výrobkov, prípravkov proti parazitom na osobitné účely a veterinárnych liekov skutočne patrí do oblasti zdravia, nepredstavuje služby zdravotnej starostlivosti poskytované ľuďom.
- 41 Za takýchto podmienok sa na takéto činnosti nevzťahuje výnimka stanovená v článku 2 ods. 2 písm. f) uvedenej smernice.
- 42 Okrem toho, keďže vnútroštátny súd vo svojom návrhu na začatie konania vo veľkej miere odkazuje na smernicu 2001/82, ktorá stanovuje niekoľko zásad týkajúcich sa distribúcie veterinárnych liekov, je potrebné preskúmať, či tieto zásady bránia uplatneniu smernice 2006/123 na takú situáciu, o akú ide vo veci samej.
- 43 V tejto súvislosti treba zdôrazniť, že podľa článku 3 ods. 1 smernice 2006/123, ak existuje rozpor medzi ustanoveniami tejto smernice a ustanovením iného aktu Únie, ktorý upravuje osobitné aspekty prístupu k činnosti v oblasti služieb alebo jej výkonu v osobitných oblastiach alebo v osobitných povolaniach, má ustanovenie iného aktu Únie prednosť a uplatňuje sa na tieto osobitné oblasti alebo povolania.
- 44 Hoci smernica 2001/82 upravuje určité aspekty distribúcie veterinárnych liekov s cieľom chrániť verejné zdravie, nemožno dospieť k záveru, že upravuje podmienky, za ktorých členské štáty musia povoliť osobám, ktoré nemajú postavenie veterinárneho lekára, vykonávať maloobchodný predaj rôznych veterinárnych látok, o ktoré ide vo veci samej, používať tieto látky, a teda ich aj podávať.
- 45 Je pravda, že určité pravidlá upravujúce tieto činnosti sú upravené v článku 66 ods. 1 a článku 68 ods. 1 tejto smernice. Článok 66 ods. 1 tejto smernice však uvádza, že členské štáty musia zabezpečiť, aby maloobchodné dodávky veterinárnych liekov vykonávali výhradne osoby, ktoré majú vykonávanie takýchto operácií povolené právnymi predpismi príslušného členského štátu, pričom tieto štáty môžu slobodne stanoviť podmienky takéhoto oprávnenia. Uvedený článok preto priznáva členským štátom právomoc vymedziť podmienky prístupu k uvedeným činnostiam.
- 46 Pokiaľ ide o článok 68 ods. 1 smernice 2001/82, tento článok stanovuje, že členské štáty vykonajú všetky opatrenia potrebné na zabezpečenie toho, aby veterinárne lieky alebo látky, ktoré možno použiť ako veterinárne lieky, ktoré majú protiparazitické vlastnosti, mohli držať alebo zaobchádzať s nimi výhradne osoby, ktoré sú na to oprávnené, pričom ani tento článok nespresňuje, kto sú tieto „oprávnené osoby“.
- 47 V tejto súvislosti treba tiež odmietnuť výklad smernice 2001/82, ktorý obhajuje Asociácia distribútorov veterinárnych výrobkov, podľa ktorého možno z článkov 67 a 69 tejto smernice odvodiť právo majiteľov zvierat podávať svojim zvieratám veterinárne lieky, ktoré im boli predpísané.
- 48 V tejto súvislosti stačí na jednej strane uviesť, že hoci má článok 67 smernice 2001/82 za cieľ upraviť vydávanie liekov verejnosti, tento istý článok uvádza, že sa uplatňuje bez toho, aby boli dotknuté prísnejšie vnútroštátne pravidlá týkajúce sa ochrany zdravia ľudí. Na druhej strane, hoci článok 69 tejto smernice ukladá vlastníkom zvierat povinnosť vedieť odôvodniť použitie akéhokoľvek veterinárneho lieku počas obdobia piatich rokov, toto ustanovenie nespresňuje, že majitelia zvierat môžu sami podávať tieto lieky.
- 49 Z toho vyplýva, že obe položené otázky, ktoré odkazujú na „právo Únie“ bez toho, aby uviedli konkrétne ustanovenia tohto práva, treba preskúmať len s ohľadom na smernicu 2006/123 a konkrétnejšie na jej článok 15.

O prvej otázke

- 50 Prvej otázke vnútroštátneho súdu treba rozumieť tak, že vnútroštátny súd chce v podstate zistiť, či sa má článok 15 smernice 2006/123 vykladať v tom zmysle, že bráni vnútroštátnej právnej úprave, o akú ide vo veci samej, ktorá stanovuje výhradné právo veterinárneho lekára na maloobchodný predaj a používanie biologických výrobkov, prípravkov proti parazitom na osobitné účely a veterinárnych liekov.
- 51 Na úvod je potrebné pripomenúť, že podľa článku 15 ods. 1 smernice 2006/123 sú členské štáty povinné najprv skúmať, či sa podľa ich právnych systémov uplatňujú niektoré z požiadaviek uvedených v odseku 2 tohto článku, ďalej v prípade kladnej odpovede zabezpečiť, aby všetky takéto požiadavky boli zlučiteľné s podmienkami ustanovenými v odseku 3 uvedeného článku, a nakoniec v prípade potreby prispôbiť zákony, iné právne predpisy a správne opatrenia tak, aby boli zlučiteľné s týmito podmienkami.
- 52 Medzi „požiadavky podliehajúce hodnoteniu“ uvedené v článku 15 ods. 2 tejto smernice patrí podľa písmena d) tohto ustanovenia požiadavka vyhradiť prístup k činnosti pre konkrétnych poskytovateľov z dôvodu osobitnej povahy tejto činnosti.
- 53 V prejednávanom prípade treba konštatovať, že taká vnútroštátna právna úprava, o akú ide vo veci samej, vyhradzuje maloobchodný predaj a používanie určitých veterinárnych výrobkov len veterinárnym lekárom, a teda obsahuje požiadavku takého typu, ako sú požiadavky uvedené v článku 15 ods. 2 písm. d) smernice 2006/123.
- 54 V dôsledku toho takáto požiadavka musí spĺňať tri podmienky uvedené v článku 15 ods. 3 tejto smernice, to znamená byť nediskriminačná, nevyhnutná a proporcionálna na uskutočnenie naliehavého dôvodu všeobecného záujmu.
- 55 Pokiaľ ide najskôr o prvú z týchto podmienok, nič v spise predloženom Súdneho dvoru nenaznačuje, že by požiadavka uvedená v bode 53 tohto rozsudku bola priamo, či nepriamo diskriminačná v zmysle článku 15 ods. 3 písm. a) smernice 2006/123.
- 56 Ďalej, pokiaľ ide o druhú z uvedených podmienok, je potrebné spresniť, že rumunská vláda uviedla, že uvedená požiadavka má za cieľ zabezpečiť ochranu verejného zdravia.
- 57 Z ustálenej judikatúry Súdneho dvora vyplýva, že ochrana verejného zdravia patrí medzi naliehavé dôvody všeobecného záujmu uznané právom Únie a že takýto dôvod môže odôvodniť prijatie opatrení na zabezpečenie spoľahlivého a kvalitného zásobovania obyvateľstva liekmi členským štátom (pozri v tomto zmysle rozsudok z 5. decembra 2013, Venturini a i., C-159/12 až C-161/12, EU:C:2013:791, body 41 a 42).
- 58 Napokon, pokiaľ ide o tretiu podmienku uvedenú v článku 15 ods. 3 smernice 2006/123, táto podmienka predpokladá splnenie troch prvkov, a síce, že požiadavka musí byť spôsobilá zabezpečiť dosiahnutie sledovaného cieľa, nesmie prekročiť rámec nevyhnutný na dosiahnutie tohto cieľa a nemožno ju nahradiť menej obmedzujúcim opatrením, ktoré umožňuje dosiahnuť rovnaký výsledok.
- 59 Pokiaľ ide o prvý prvok, treba vo všeobecnosti pripomenúť veľmi špecifickú povahu liekov, pretože ich terapeutické účinky ich podstatne odlišujú od iných tovarov (rozsudok z 19. mája 2009, Apothekerkammer des Saarlandes a i., C-171/07 a C-172/07, EU:C:2009:316, bod 31).
- 60 V dôsledku toho Súdny dvor najmä pripustil, že požiadavka obmedziť obchodovanie s liekmi na určitých odborníkov možno odôvodniť zárukami, ktoré poskytujú, a informáciami, ktoré musia byť schopní poskytnúť spotrebiteľom (pozri v tomto zmysle najmä rozsudok z 19. mája 2009, Komisia/Taliansko, C-531/06, EU:C:2009:315, bod 58).

- 61 Hoci sa Súdny dvor vyjadril v tomto zmysle v oblasti humánných liekov, je potrebné zdôrazniť najmä to, že niektoré choroby zvierat sú prenosné na človeka a potravinové výrobky živočíšneho pôvodu môžu ohroziť zdravie ľudí, ak pochádzajú zo zvierat, ktoré sú nakazené alebo sú nosičmi baktérií rezistentných voči liečbe, alebo ak obsahujú reziduá liekov používaných na liečbu zvierat. Ak sú veterinárne látky podávané nesprávnym spôsobom alebo v nesprávne množstve, môže zaniknúť ich terapeutická účinnosť, alebo ich nadmerné používanie môže viesť k prítomnosti takýchto reziduí v potravinách živočíšneho pôvodu a prípadne v dlhodobom horizonte k odolnosti proti liečbe určitých baktérií prítomných v potravinovom reťazci.
- 62 Z toho vyplýva, že úvahy platné v oblasti obchodu s humánnymi liekmi uvedené v predchádzajúcom bode tohto rozsudku sú v zásade použiteľné v oblasti obchodu s veterinárnymi liekmi a podobnými výrobkami. Keďže takéto lieky vyvolávajú iba nepriame účinky na ľudské zdravie, rozsah miery voľnej úvahy, ktorou disponujú členské štáty v tejto druhej oblasti, nemusí byť nevyhnutne rovnaký ako v oblasti obchodu s humánnymi liekmi.
- 63 V dôsledku toho výlučné právo na predaj a používanie určitých veterinárnych látok priznané veterinárnym lekárom, keďže majú znalosti a odbornú spôsobilosť, aby sami tieto látky podávali správnym spôsobom a v správnom množstve alebo aby o tom správne poučili dotknuté osoby, predstavuje opatrenie, ktoré je spôsobilé zaručiť dosiahnutie cieľa ochrany verejného zdravia uvedeného v bode 57 tohto rozsudku.
- 64 Pokiaľ ide o druhý prvok tejto tretej podmienky, a síce že dotknutá požiadavka nesmie ísť nad rámec toho, čo je nevyhnutné na dosiahnutie uvedeného cieľa, treba pripomenúť, že ochrana verejného zdravia zaujíma prvé miesto medzi hodnotami a záujmami chránenými Zmluvou o EÚ a že prináleží členským štátom, aby rozhodli o úrovni, na ktorej chcú zabezpečiť túto ochranu, a o spôsobe, akým sa má táto úroveň dosiahnuť. Vzhľadom na to, že sa táto úroveň môže v jednotlivých členských štátoch líšiť, treba členským štátom priznať v tomto smere mieru voľnej úvahy (pozri v tomto zmysle rozsudok z 11. septembra 2008, Komisia/Nemecko, C-141/07, EU:C:2008:492, bod 51).
- 65 Táto miera voľnej úvahy je o to dôležitejšia, aby členský štát mohol v prípade, že existuje neistota o existencii alebo rozsahu rizík pre zdravie osôb, prijať ochranné opatrenia bez toho, aby musel čakať, kým sa existencia týchto rizík naplno prejaví. Okrem toho členský štát môže prijať opatrenia, ktoré čo najviac znižujú ohrozenie zdravia, vrátane ohrozenia spoľahlivého a kvalitného zásobovania obyvateľstva liekmi (pozri v tomto zmysle rozsudok z 5. decembra 2013, Venturini a i., C-159/12 až C-161/12, EU:C:2013:791, bod 60).
- 66 Ako však vyplýva z ustanovení uvedených vnútroštátnym súdom, uvedený členský štát presne rozlišuje medzi veterinárnymi liekmi v závislosti od závažnosti rizika, ktoré predstavujú pre zdravie. Ak totiž uvedená právna úprava nedovoľuje vlastníkom zvierat podávanie liekov predpísaných v injekčnej forme, ktorá očividne predstavuje dodatočné riziká, priznáva im možnosť podávať takéto lieky v neinjekčnej forme.
- 67 Okrem toho nič v spise predloženom Súdnemu dvoru nenaznačuje, že dotknutý členský štát tým, že prijal vnútroštátnu právnu úpravu vo veci samej, prekročil mieru voľnej úvahy, ktorá mu musí byť priznaná v tejto oblasti.
- 68 Napokon, pokiaľ ide o tretí prvok tretej podmienky uvedenej v článku 15 ods. 3 smernice 2006/123 týkajúci sa neexistencie menej obmedzujúcich opatrení, ktoré by umožnili dosiahnuť rovnaký výsledok, Komisia tvrdí, že cieľ ochrany verejného zdravia by bolo možné dosiahnuť rovnako efektívnym opatrením umožňujúcim uvádzanie predmetných tovarov na trh iným príslušne kvalifikovaným odborníkom, ako sú lekárnici alebo iné osoby s náležitým odborným vzdelaním vo farmaceutickom odvetví.

- 69 Hoci títo iní odborníci môžu mať skutočne veľmi dôkladné znalosti o vlastnostiach jednotlivých zložiek veterinárnych liekov, nič nenaznačuje, že majú osobitnú odbornú prípravu v oblasti zdravia zvierat.
- 70 Preto nie je zrejmé, že opatrenie navrhované Komisiou môže zabezpečiť rovnaký výsledok ako vnútroštátna právna úprava, ktorá je dotknutá vo veci samej.
- 71 Pokiaľ ide o ďalšiu skutočnosť uvádzanú Komisiou, že predaj určitých veterinárnych liekov je viazaný na lekársky predpis, pričom sa predpokladá, že predpis stanovuje spôsob podávania a dávkovanie týchto liekov, členské štáty môžu vzhľadom na mieru voľnej úvahy, ktorou disponujú, dospieť k záveru, že lekársky predpis sám osebe nestačí na vylúčenie rizika, že predpísané lieky budú podané nesprávnym spôsobom alebo v nesprávnom množstve (pozri analogicky rozsudok zo 16. decembra 2010, Komisia/Francúzsko, C-89/09, EU:C:2010:772, bod 60).
- 72 Za týchto podmienok treba konštatovať, že požiadavka stanovená vnútroštátnou právnou úpravou, akou je úprava dotknutá vo veci samej, je v súlade s treťou podmienkou stanovenou v článku 15 ods. 3 smernice 2006/123.
- 73 Z predchádzajúceho vyplýva, že na prvú otázku treba odpovedať, že článok 15 smernice 2006/123 sa má vykladať v tom zmysle, že nebráni vnútroštátnej právnej úprave, akou je právna úprava dotknutá vo veci samej, ktorá stanovuje výhradné právo veterinárnych lekárov na maloobchodný predaj a používanie biologických výrobkov, prípravkov proti parazitom na osobitné účely a veterinárnych liekov.

O druhej otázke

- 74 Svojou druhou otázkou sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či sa má článok 15 smernice 2006/123 vykladať v tom zmysle, že bráni vnútroštátnej právnej úprave, akou je právna úprava dotknutá vo veci samej, ktorá stanovuje, že základné imanie zariadení, v ktorých sa uskutočňuje maloobchodný predaj veterinárnych liekov, musí byť vo väčšinovom alebo vo výlučnom vlastníctve jedného alebo viacerých veterinárnych lekárov.
- 75 Ako Komisia správne zdôraznila, ustanovenia vnútroštátneho práva, ktoré citoval vnútroštátny súd, uvádzajú len to, že celé základné imanie zariadení, v ktorých sa uskutočňuje maloobchodný predaj veterinárnych liekov, musí byť vo výlučnom vlastníctve veterinárnych lekárov, a neuvádzajú žiadny prípad len väčšinového vlastníctva.
- 76 Za týchto podmienok treba odpovedať na túto otázku len v rozsahu, v akom sa týka zlučiteľnosti vnútroštátnej právnej úpravy, ktorá stanovuje, že základné imanie zariadení, v ktorých sa uskutočňuje maloobchodný predaj veterinárnych liekov, musí byť vo výlučnom vlastníctve jedného alebo viacerých veterinárnych lekárov, s právom Únie.
- 77 S cieľom odpovedať na túto otázku je potrebné uviesť, že článok 15 ods. 2 písm. c) smernice 2006/123 uvádza medzi požiadavkami, ktoré majú byť vyhodnotené, požiadavky týkajúce sa vlastníctva základného imania. Preto možno vnútroštátnu právnú úpravu stanovujúcu takúto požiadavku týkajúcu sa postavenia vlastníka obchodných podielov príslušného zariadenia považovať za zlučiteľnú s uvedeným článkom 15, len ak spĺňa tri podmienky uvedené v odseku 3 tohto článku.
- 78 V prejednávanej veci treba najskôr uviesť, že je nesporné, že predmetná právna úprava spĺňa prvú z týchto podmienok týkajúcu sa zákazu diskriminácie na základe štátnej príslušnosti.
- 79 Ďalej, pokiaľ ide o druhú podmienku týkajúcu sa nevyhnutnosti predmetnej požiadavky, zdá sa, že rumunský normotvorca zamýšľal prostredníctvom takejto právnej úpravy najmä zabezpečiť, že maloobchod veterinárnych liekov bude účinne kontrolovaný veterinárnymi lekármi.

- 80 Ako vyplýva z odpovede poskytnutej na prvú otázku, takýto cieľ treba považovať za cieľ, ktorý patrí do širšieho kontextu cieľa ochrany verejného zdravia, ktorý predstavuje naliehavý dôvod všeobecného záujmu.
- 81 Nakoniec, pokiaľ ide o tretiu podmienku týkajúcu sa proporcionality uvedenej požiadavky, táto v prvom rade vyžaduje, aby predmetná právna úprava bola vhodná na zabezpečenie dosiahnutia cieľa, ktorý sleduje.
- 82 V tejto súvislosti, s ohľadom na mieru voľnej úvahy, ktorú má členský štát, ako bolo pripomenuté v bode 64 tohto rozsudku, môže členský štát dospieť k záveru, že existuje riziko spočívajúce v tom, že ak iné osoby než veterinárni lekári budú môcť ovplyvňovať riadenie zariadení, v ktorých sa uskutočňuje maloobchodný predaj veterinárnych liekov, tieto zariadenia budú môcť prijať hospodárske stratégie, ktoré by mohli ohroziť cieľ spoľahlivosti a kvality zásobovania liekmi držiteľov zvierat, ako aj nezávislosť veterinárnych lekárov v rámci týchto zariadení, najmä tým, že ich budú podnecovať k predaju liekov, ktorých skladovanie už nie je výnosné, alebo tým, že pristúpia k znižovaniu prevádzkových nákladov (pozri analogicky rozsudok z 19. mája 2009, Apothekerkammer des Saarlandes a i., C-171/07 a C-172/07, EU:C:2009:316, bod 40).
- 83 Právna úprava, o akú ide vo veci samej, je vzhľadom na to, že riadenie predmetných zariadení prebieha za podmienok zabezpečujúcich veterinárnym lekárom výlučné vlastníctvo týchto zariadení, vhodná na zníženie takéhoto rizika a je spôsobilá zabezpečiť dosiahnutie cieľa, ktorý sleduje.
- 84 Veterinárni lekári, ktorí vlastnia základné imanie zariadenia, v ktorom sa uskutočňuje maloobchodný predaj veterinárnych liekov, podliehajú, na rozdiel od hospodárskych subjektov, ktoré nie sú veterinárnymi lekármi, etickým pravidlám, ktoré majú za cieľ zmierniť snahu o dosahovanie zisku, takže ich záujem na dosiahnutí zisku môže byť zmiernený zodpovednosťou, ktorú nesú, lebo prípadné porušenie zákonných alebo etických pravidiel nielenže znižuje hodnotu ich investície, ale ohrozuje aj ich vlastnú profesijnú existenciu (pozri analogicky rozsudok z 19. mája 2009, Apothekerkammer des Saarlandes a i., C-171/10 a C-172/07, EU:C:2009:316, bod 37).
- 85 V druhom a treťom rade, aby mohla byť požiadavka, podľa ktorej základné imanie zariadenia, v ktorom sa uskutočňuje maloobchodný predaj veterinárnych liekov, musí byť výhradne vo vlastníctve veterinárnych lekárov považovaná za primeranú, táto požiadavka nesmie ísť nad rámec toho, čo je nevyhnutné na dosiahnutie sledovaného cieľa a nesmie byť možné nahradiť ju inými menej obmedzujúcimi opatreniami, ktoré umožnia dosiahnutie rovnakého výsledku.
- 86 Ak totiž, ako vyplýva z judikatúry Súdneho dvora citovanej v bode 82 tohto rozsudku, hoci členský štát môže legitímne brániť tomu, aby hospodárske subjekty, ktoré nie sú veterinárnymi lekármi, mohli vykonávať rozhodujúci vplyv na riadenie zariadení, v ktorých sa uskutočňuje maloobchodný predaj veterinárnych liekov, cieľ uvedený v tomto bode tohto rozsudku nemôže odôvodniť, že tieto hospodárske subjekty budú úplne vylúčené z vlastníctva základného imania týchto zariadení, pretože nemožno vylúčiť, že veterinárni lekári môžu vykonávať účinnú kontrolu týchto zariadení aj v prípade, že nevlastnia celé základné imanie týchto zariadení, ak vlastníctvo obmedzenej časti tohto základného imania osobami, ktoré nie sú veterinárnymi lekármi, takejto kontrole nebráni. Právna úprava, akou je úprava dotknutá vo veci samej, teda ide nad rámec toho, čo je nevyhnutné na dosiahnutie tohto cieľa.
- 87 Túto úvahu nemožno spochybniť záverom, ktorý vyplýva z rozsudku z 19. mája 2009, Komisia/Taliansko (C-531/06, EU:2009:315), v ktorom Súdny dvor považoval za zlučiteľnú so slobodou usadiť sa a voľným pohybom kapitálu taliansku právnu úpravu, ktorá bránila nielen osobám, ktoré nie sú farmaceutmi, aby vlastnili v spoločnostiach prevádzkujúcich lekáreň významné podiely, ktoré im priznávajú určitý vplyv na rozhodnutia týchto spoločností, ale aj investorom z iných členských štátov, ktorí nie sú farmaceutmi, aby nadobudli v týchto spoločnostiach menej významné podiely, ktoré podobný vplyv neumožňujú.

- 88 Ako vyplýva z bodu 62 tohto rozsudku, úvahy platné v oblasti obchodu s humánnymi liekmi môžu byť v zásade použiteľné v oblasti obchodu s veterinárnymi liekmi, avšak miera voľnej úvahy, ktorá musí byť priznaná členským štátom s cieľom zabezpečiť kvalitu dodávok veterinárnych liekov a nezávislosť veterinárnych lekárov pôsobiacich v rámci zariadení, v ktorých sa uskutočňuje maloobchodný predaj veterinárnych liekov, je užšia než miera voľnej úvahy, ktorú môžu využívať v niektorých iných odvetviach užšie spojených s ochranou ľudského zdravia, a preto nemôže siahť až k vylúčeniu akejkoľvek účasti osôb, ktoré nie sú veterinárnymi lekármi, na základnom imaní takýchto zariadení.
- 89 V dôsledku toho treba na druhú otázku odpovedať tak, že článok 15 smernice 2006/123 sa má vykladať v tom zmysle, že bráni vnútroštátnej právnej úprave, akou je právna úprava dotknutá vo veci samej, ktorá stanovuje, že základné imanie zariadení, v ktorých sa uskutočňuje maloobchodný predaj veterinárnych liekov, musí byť výlučne vlastnené jedným alebo viacerými veterinárnymi lekármi.

O trovách

- 90 Vzhľadom na to, že konanie pred Súdny dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (tretia komora) rozhodol takto:

- 1. Článok 15 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2006/123/ES z 12. decembra 2006 o službách na vnútornom trhu sa má vykladať v tom zmysle, že nebráni vnútroštátnej právnej úprave, akou je právna úprava dotknutá vo veci samej, ktorá stanovuje výhradné právo veterinárnych lekárov na maloobchodný predaj a používanie biologických výrobkov, prípravkov proti parazitom na osobitné účely a veterinárnych liekov.**
- 2. Článok 15 smernice 2006/123 sa má vykladať v tom zmysle, že bráni vnútroštátnej právnej úprave, akou je právna úprava dotknutá vo veci samej, ktorá stanovuje, že základné imanie zariadení, v ktorých sa uskutočňuje maloobchodný predaj veterinárnych liekov, musí byť výlučne vlastnené jedným alebo viacerými veterinárnymi lekármi.**

Podpisy